

Marco Missiroli

VĚRNOST

ARGO

VĚRNOST

Marco Missiroli

ARGO

*Ještě jednou Maddaleně
Silvii Missiroliové*

Proto víme, že jsme naživu: protože chybujeme.

PHILIP ROTH

„Tvoje žena mě sledovala.“

„Moje žena.“

„Až sem.“ Sofia na něj upřeně pohlédla: „Pane profesore?“

Díval se na dveře posluchárny.

„Myslím, že je na dvoře.“

Carlo Pentecoste šel k oknu a poznal Margheritu podle purpurového kabátu, který nosila od druhého jarního dne. Seděla na zídce a četla si knihu, ještě pořád Némirovskou, měla nohu přes nohu, volnou ruku si pro jistotu položila na batoh. Byl konec března a do milánských ulic znenadání začala pronikat lehká mlha.

Carlo se otočil ke studentům. Sofia se právě usadila ve druhé řadě a vytáhla zápisník a mandle. Vypadala mladší než na dvaadvacet, s tím svým drobným obličejíkem a ladnými pohyby, které mírnily dojem z jejich překvapivých boků. Pohlédla na něj, tvářila se stejně úzkostně, jako když si je k sobě zavolal rektor, protože je jeden student z prváku přistihl na záchodě v přízemí: on se k ní sklání, rukama hladí její šiji, nebo něco podobného, protože verze toho studenta byla jednou, další z nespočtu těch, které přispěly k šíření klepu, že profesor Pentecoste a jedna jeho studentka spolu měli blízké setkání pochybného druhu.

Nezahájil hodinu, oblékl si sako a vyšel z posluchárny, sestoupil po schodech, v hale zpomalil a otočil se k záchodu. Vrátil se

tam, aby to vysvětlil jednomu kolegovi, vrátil se tam s rektorem. A pro každého zinscenoval rekonstrukci toho, čemu říkal nedorozumění: popsal příchod na pánskou toaletu, močení, návrat do společných prostor, mytí rukou, obličeje, jak se utíral, jak se z dámské toalety ozvalo žuchnutí, jak zjistil, že dveře jsou pootevřené, a jak tam našel svou studentku Sofii Casadeiovou, která skoro omdlela – co jen myslel tím „skoro“? Sklonil se k ní a několikrát ji oslovil jménem, pomohl jí posadit se a vstát – rektorovi ukázal jak –, přičemž ji chvíli držel opřenou v koutě. Netrvalo to déle než pár minut, potom se dívka vzpamatovala a on ji dovedl k umyvadlu, aby si mohla opláchnout obličej: vůbec si toho studenta z prváku nevšiml.

Než zamířil ke své ženě, zarazil se a podíval se na mobil: Margherita ho neupozornila, že se tady zastaví. Pokračoval ven na dvůr, ještě pořád si četla na zídce.

„Tvůj kabát se nedá přehlédnout,“ ukázal na okno posluchárny.

„Musela jsem tu šlachu nechat chvíli odpočinout. Zrovna jsem chtěla jít nahoru.“ Zaklapla knihu a vstala. „Tohle jsi zapomněl,“ a podala mu lahvičku.

„Přišlas kvůli práškům na alergii.“

„Stačilo mi, že ti bylo špatně minulý týden.“

„Nelíbí se mi, že namáháš tu nohu.“

„Přijela jsem metrem,“ narovнала mu límec u saka. „Na tvém místě bych dneska přednášela venku, ta mlha má něco do sebe.“

„Jen by je to rozptylovalo,“ a položil jí ruku na místo, kde končí záda, jako tenkrát, když se zrovna seznámili, na večeři u jeho sestry. Ze žlábků mezi bederními svaly tehdy vytušil, že má vytrénované tělo. „Chceš jít nahoru? Musím začít.“

Margherita milovala jeho ruce, které nebyly rukama učitele. Nechala ho, ať jí pomůže nasadit batoh, a pak se s ním vydala ke vchodu.

„Tys opravdu přišla až sem, abys.“

„Přišla jsem, protože jsem přišla,“ ukázala na hodinky a pobídla ho, aby si pospíšil, on se na ni usmál a vyrazil.

Jakmile zmizel za ohybem schodiště, opřela se Margherita o skleněné dveře a sklonila hlavu. Proč si netroufla a nešla s ním až do posluchárny? Proč neměla žaludek, jak říkávala její matka, na to, aby prošla vstupními dveřmi a vydala se až k *tomu* záchodu? A proč se teď chvěla? Pomalu odcházela, měla chuť se zastavit, ale donutila se vyjít až na ulici, prošla branou a zapnula si kabát. Zarazila se, zavřela oči a hledala v sobě nějaký záchytný bod, aby se toho deprimujícího pocitu zbavila: vzpomněla si na těch padesát minut, které ji zanedlouho čekají a kvůli kterým si připadala jiná. Jiná, sváděná. Do diáře si je zapisovala pod označením *Fyzioterapie*, jež pro ni mělo zároveň význam dobrodružství. Tak to vnímala a ten pocit v sobě opatrovala jako protilátku proti nejistotě, zatímco se univerzita za ní vzdalovala a ona kráčela ke stanovišti taxíků. Noha ji bolela už od probuzení. Trýznivá bolest vystřelující od stydké kosti ke kolenu, která se objevila jednou po tréninku ve fitness centru před třemi měsíci. Od té doby si vybavovala skličující drobnosti: musí vyměnit podpatky za tenisky, zapomenout na oceňování nemovitostí bez výtahu, nemůže běhat za dítětem.

Vytáhla telefon a uviděla zprávu od majitelky bytu na corso Concordia: *Milá Margherito, podepsala jsem. Teď je řada na vás*, a jednu od kolegy: *agentura dostala klíče a může začít s prodejem*. Byl tam jeden zmeškaný hovor od matky. Ignorovala ho a zůstala stát s mobilem v ruce, ovládla se a na Facebook se vůbec nepodívala. Pokaždé když otevřela profil Sofie Casadeiové, napadaly ji divné myšlenky, myslela na kavárnu, kde pracovala, na bar, kde ráno snídala, na čtvrt, v níž žila, a na to, že by se do těch míst mohla vydat. Došla k řadě taxíků, udala adresu FizioLabu, via

Cappuccini 6, uvelebila se na sedadle a zavřela oči. Taxikář navrhl, aby to objeli, na vnitřním okruhu probíhaly stavební práce, řekla mu, že je to v pořádku, a dál už na nic nemyslela. Občas pohlédla ven, na Milán a hemžení na chodnících a portýry před honosnými činžáky. Potom si vzpomněla na matku, zavolala jí zpátky a ona to zvedla hned po prvním zazvonění: „Mami.“

„Zrovna jsem chtěla volat instalatéra.“

„Co se stalo?“

„Ten,“ a nadechla se, „ten zkrvvenej kotel.“

„Dobré ráno.“

„Vždycky jsem to ráda říkala, ale tvůj otec tvrdil, že ženská se má vyjadřovat slušně.“ Zmlkla. „Vlastně jsem ti volala, protože jsem se tě chtěla zeptat na ten byt na corso Concordia.“

„Zrovna mi psali.“

„Neříkej?“

„Není tam výtah, ale je zajímavý. Než ten byt vyvěsím v agentuře, pošlu tam Carla, aby se na něj podíval.“

„A co noha?“

„Kdybys měla nějaké podezření, co bys udělala?“

„Bolí tě, já to věděla.“

„Co bys udělala?“

„Jaký podezření?“

„Podezření.“

„Podezření je důkaz.“

„Mami, nejsme v televizi.“

„To je život, zlatíčko.“ Zaváhala. „Nechceš mi říct, co tím myslíš?“

„Jsem na místě, musím končit.“

„Dcerunko,“ odkašlala si, „jestli máš nějaký podezření, vyjasniš si to na tom zítřejším sezení.“

„Proboha.“

Matka si odfrkla. „Chystáš se tam už pár měsíců a víš, co to bylo za námahu, než jsem ti to zařídila? Půl jedenáctý, via Vigevano 18, zvonek F.“

„Řekni mi ještě jednou, proč jsem se k tomu nechala přemluvit.“

„Protože tam chodil Dino Buzzati. Zapiš si to za uši.“

„A ty si zase zapiš narozeniny mojí tchyně.“

„Já tam nepůjdu.“

„Ale půjdeš.“

„Kdepak. Zato ty by ses taky někdy mohla stavit u mámy, ale jenom, když budeš chtít.“

Její matka pohřbila manžela a zůstala vzhůru tři dny, usazená v křesle, kde si každé nedělní ráno čítával noviny. Nakonec prohlásila Pro koho teď budu vařit a nějakou dobu už nechtěla dál mluvit o tom muži, kvůli kterému si zvykla na rutinu, bleší trhy, Texe Willera, na pořádek. Byl to muž ticha, a aby přestaly pociťovat jeho odchod, musely si s matkou vymyslet šumy. Hašteření, telefonáty, nápadnou čínorodost.

Zaplatila taxi a vystoupila u FisioLabu. Byla celá zpocená, ale věděla, že je to jen netrpělivost. Otevřela batoh a zkontrolovala plavky, sprchový gel, ručník, hřeben. Ohlásila se na recepci a zamířila do šatny, oblékla si plavky a přes ně kraťasy – když pochopila, jakému druhu terapie se bude muset podrobit, koupila si nové –, svázala si vlasy do ohonu, vzala si s sebou telefon se sluchátky, a na odchodu zapochybovala, jestli si na ní kosmetička dala opravdu záležet. Vzala si balenou vodu, kterou zařízení poskytovalo zákazníkům zdarma, a vešla do rehabilitační místnosti. Andrea chodil vždycky včas a tak tomu bylo i ten den. Podal jí ruku a zeptal se, jak ji to bolí, ona vždycky odpovídala „Škube to“, a když rázem zaklaply posuvné dveře, poddala se zvukům oddělené kóje a zvykla si, že ten kout sdílí s vážným šestadvacetiletým klukem, který se jí snaží ulevit od téměř chronického

zánětu. Vyzval ji, aby si lehla, dotkla se elastické látky kraťasů a podívala se na něj, přikývl a ona si je svlékla. Kluk vzal elektrostimulátor a přiložil jí ho na vnitřní stranu stehna, pokračoval nahoru ke slabinám, přiměřeně zatlačil na stydkou kost. Pokaždé když k tomu došlo, soustředila se Margherita na jeden kout kůže a nutila se do pomalého dýchání. Zahřívací kolo – jak tomu říkal on – trvalo vždycky těch deset minut, které potřebovala, aby překonala rozpaky. Potom se svěřovala do jeho rukou. Andrea ji k tomu vždycky přiměl svou neústupností, šikovnými prsty, sklopenýma očima. Ona se taky dívala jinam, až do chvíle, kdy – tak jako teď – odložil elektrostimulátor a chystal se jí trochu víc vyhrnout lem plavek: Margherita si namlouvala, že právě tehdy je na něm vidět počínající vzrušení, za hranicí profesionální etiky. Zkoušela vycítit náhlou nejistotu v jeho prstech, které tlačí na stydkou kost a hledají správnou šlachy. Pokládal jí na to místo palec, prostředníček, někdy i ukazováček a mačkal, jako by tam chtěl vyhloubit důlek. Při první návštěvě jí vysvětlil, jak bude hodina fyzioterapie probíhat: protizánětlivé působení přístrojů, ruce ulevující od bolesti, cviky, které bude muset provádět v posilovně. Bude třeba dvacet pět sezení, k tomu kontroly a sonografie, celkem za dva tisíce osm set dvacet eur. Nemohla si to dovolit nebo jen sotva dovolit, zkoušela to ve státních zdravotnických zařízeních, ale vyčerpávající čekání ji deprimovalo, takže se nakonec odevzdaně rozhodla pro řešení, které by její otec označil za *pohodlné*. Bylo pohodlné zaplatit tři tisíce za fyzioterapeuta, pohodlné nechat si v pubertě jako dárek koupit Interrail, i když nepatřila k nejlepším ze třídy, pohodlné spokojit se s prací realitní agentky, když má hlavu architektky. Když teď zaměřovala léčebnou masáž s chůlčím, byla to pravděpodobně také pohodlnost.

A zatímco se fyzioterapeut s tím správným citem v prstech dotýkal Margherity na místech hraničících s choulostivou zónou

a ona čekala, až mu bude moci oznámit, kde přesně ji to bolí, vrátila se tam: její manžel, dveře na záchod, univerzitní budova číslo 5, přízemí, dámská toaleta. *Přesně tam* ji to bolelo už dva měsíce. V posledních týdnech si zvykla, že se dá tohle pomýšlení zaplašit, když si u všeho ve svém životě představí opak. Byla pozorná a spolehlivá dcera? Vůbec nemusela. Byla realitní makléřka, co mezi jednotlivými prohlídkami nemarní čas? Klidně se mohla flákat. Byla pacientka, která by se nikdy nenechala zvábit třemi šikovnými prsty? Proč ne? Pokaždé když se jí v hlavě vynořila myšlenka na ty záchody, *dokázala* obrátit naruby vlastní povahu, a rozptýlit tak své podezření.

Andrea se jí zeptal, jestli v místě, kde ji masíruje, bolest ustává. Stačilo říct „Víc vpravo“ a její fantazie se mohla stát skutečností. Andrea by začal prsty pronikat víc vpravo a to by byl výsledek: udělat se, sakra.

Místo toho řekla: „Víc vlevo.“

Přesunul se. „Večer se ta bolest stupňuje?“

„Jak kdy.“

„Cvičíš?“

„Jak kdy,“ narovнала se na lehátku, „teoreticky jsem celkem svědomitá.“

„To říkají všechny.“

„Všechny?“

„A pak se na to vykašlou.“

„Co tím myslíš?“

„Nechtěl jsi ten problém opravdu řešit.“ Sotva znatelně přitlačil. „Tady to zatuhlo, cítíš to?“

Mlčela. Takže byla *všechny* ty ženy, jimiž se to místo jen hemžilo, se sportovním úborem pořízeným pro tuhle příležitost, perlami v uších a bytem v centru, s manželem, o jehož chování by se dalo diskutovat, ochotná k ústupkům.

„Je znát, že tuhle práci miluješ, Andreo.“

Přestal tolik tlačit.

„Chtěla jsem říct, že jsi šikovný. Už ti říkali, že jsi šikovný?“

„Párkrát.“ Odstoupil a obešel lehátko, prsty třel dolní část nohy a pomalu stoupal výš.

Margherita cítila, jak se beze spěchu blíží ke slabinám a jeho prsty zajíždějí do šlachy centimetr po centimetru jako harpuna. Dopřála si představu, jaký by byl v posteli. Možná surový, pravděpodobně nezkušený. Na okamžik se zamyslela nad dvěma prázdnými nemovitostmi, kam by ho mohla zavést: viale Sabotino 3, byt, který se jim nedařilo pronajmout kvůli přemrštěným poplatkům za užívání společných prostor, a via Bazzini 18, třípokojový byt s malou vířivkou.

„Víc vpravo,“ zašeptala najednou a samotnou ji to udivilo.

Zpomalil: „Víc vpravo?“

„Trošku víc.“

Věděl, že víc vpravo je špatně. Šlachu měl mezi bříšky prstů přesně v místech, kde bolela, a už do ní štípal, jak nejlépe dovedl. Víc vpravo bylo něco riskantního, byl to vlastně jen minimální pohyb: stačilo zamířit malíčkem víc dolů a vychutnat si to teplo, tu vlhkost, tu odlišnou konzistenci, pak ho zase zvednout, aniž by mezitím přerušil svou práci. Nikdy to ještě neudělal, ale kolegové mu ukázali, jak to provést a nepřestat se přitom tvářit profesionálně. Pokaždé když přišel zánět adduktoru a pacientka byla *zajímavá*, rvali se o to, komu ji přidělí. Margheritu kvůli její zdánlivé neviditelnosti dostal on. Milá, téměř bezvýrazná žena. Ukázalo se, že její tělo je naopak plné překvapení: a nešlo jen o harmonii svalů nebo ladné a silné nohy nebo hebké boky, byla úplný objev proto, jak připravovala svou šlachu a klouby a samu sebe na těch padesát minut léčebné tenze. Miloval zamlklost téhle ženy, díky níž mohl soustředěně pracovat, měl dojem, že Marg-

herita o ničem nepřemýšlí a zničehonic zase ano. Proto se na ni raději nikdy nedíval, jako by ho děsila představa, že ji přistihne při těch myšlenkových záblescích. Spíš ji očichával: vydávala vůni, kterou dosud neznal – skoro jako mléko –, cítil ji potom tak dlouho, dokud si nedal sprchu.

Podíval se na hodinky, měl ještě pět minut. Pomohl jí ohnout nohu a zeptal se, kde ji to při tom pohybu bolí nejvíc, pochopil, že musí uvolnit malou kontrakci v ischiokrurálním svalstvu. Opřel si její lýtko o rameno a prsty vytrvale štípal do snopce na zadní straně stehna, když narazil na ztuhlé místo, přitlačil. Uslyšel, jak zasténala jako při prvních sezeních, bylo to spíš skučení než výkřik. Trpělivost, řekl jí, a znovu zaťal prsty do toho místa, aby se zase ozval ten sten, který připomínal něco jiného. Takže byl stejný jako jeho kolegové? Zmírnil tlak a zrychlil, dokud ho nezačala bolet paže. Položil jí nohu na lehátko. „Teď si dáš chvilku na lyžařským trenážeru a Alice ti potom pomůže s cvičením.“

„Alice?“

„Dneska jdu dřív. Ale zítra musíš přijít zas. Zanítlo se to takovým způsobem, že se mi to moc nelíbí.“

„Už zítra?“

„Jestli můžeš, tak jo.“

Přemýšlela. „Můžu v devět.“ Posadila se a svésila nohy z lehátka. „Kampak dneska odpoledne jdeš?“

Začal otevírat kóji.

„Nic mi do toho není, promiň.“ Oblékla si kraťasy. „Já jen že když má někdo v Miláně odpoledne volno, je to zázrak.“

„Zas takový volno to nebude.“

„Opravdu?“ Margherita se rozpačitě zašklebila. „Promiň, je to silnější než já,“ proklouzla kolem něj a vylezla si na trenážer v posilovně.

Andrea se na ni dál díval, potom zamířil do šatny. Rychle se převlékl, a když vycházel z FisioLabu, už nemyslel na ni ani na žádného jiného pacienta. Kdysi si brával těla s sebou: jak by se dala napravit, za jak dlouho, jak by se dala optimálně využít jednotlivá sezení. Pak se na ně naučil zapomínat, když kráčet honosnými ulicemi Milána v okolí via Cappuccini a vzápětí se musel prodírat davem na corso Buenos Aires, kolem vzteklého provozu na magistrále, Milánem v jeho komplikované podobě. *Komplikovaný*, tímhle přídavným jménem ho označovaly učitelky a vůbec všichni už od dětství. Komplikovaný: málo mluví. Komplikovaný: neposlouchá. Komplikovaný: zmlátil spolužáka. Komplikovaný: ze dne na den opustil svého psa. Komplikovaný: nikdy neměl přítelkyni a potom až moc pochybných přítelkyň. Komplikovaný: Andrea Manfredi. A když jeho matka řekla, že její syn je komplikovaný jako Milán – složitý jen na první pohled –, věděl, co to znamená, když někdo někomu rozumí.

Andrea to potřeboval, potřeboval se „cítit jako něčí součást“, zatímco mýjel vilu Invernizzi a kašnu s plameňáky, kteří na tomhle místě působili jako zjevení, když procházel kolem okázalých secesních paláců zčernalých od okolního provozu, když se vracel zpět do ulic vedoucích k Porta Venezia, kde žili jeden vedle druhého teplouši, negři a příslušníci střední třídy, a vydával se podél kolejí na viale Piave porostlých svěží trávou. Pokračoval asi tak kilometr – tou svojí téměř elegantní, nahrbenou chůzí, s rukama v kapsách –, došel na piazza Tricolore a potom jel devítkou až do Porta Romana; než přišla do módy, bývala to milánská periferie. Tady vyrostl, jeho rodiče měli už třiadvacet let novinový stánek naproti kostelu Sant’Andrea. V téhle trafice si vydělával na studium fyzioterapie, šest let po sobě tam v létě pracoval už od rozbřesku a dva roky celou zimu. Uměl spolehlivě vytrídít časopisy určené k vrácení a řídil se vlastní filozofií, jak tiskoviny vystavo-

vat: mezi společenské magazíny vždycky propašoval nějakého vetřelce, komiksy od Marvelu nebo obrázkové časopisy o zvířatech nebo album fotbalových nálepek Panini. Otec ho vždycky nechal a pak to zase všechno přerovnal. Otec pořád něco přerovnával, i teď zrovna dřepěl nad krabicí a pečlivě do ní ukládal sci-fi sešity Urania z druhé ruky, které se měly prodávat kus za dvě eura. „Já tam nejdu,“ pravil, když uviděl Andreu.

„Je to paličák,“ matka vyšla ze stánku a kývla na něj. Andrea vzal otce, který měl skelný pohled, v podpaždí a pomohl mu vstát, podpíral ho, dokud mu matka nepodala desky s lékařskými nálezy.

„Pak mi dejte vědět.“

Přešli ulici a míjeli kostel, tiskli se k sobě, jako by jim byla zima, potom stařec opakoval Já tam nejdu.

„Jenom ten termín jsme domlouvali dva měsíce.“

„Mluvíš jako tvoje máma.“

„Je to jen kontrola.“

„Nepřemlouvej mě.“

„Dělej, jak myslíš.“

Dělal, jak myslel, od doby, co ho kluci z baru Rock našli ležet na zemi před trafikou, jak se drží za levou paži a naříká, že ho bolí na prsou, z nemocnice odešel se třemi by-passy a prohlášením, že Vatikán – ne papež, ale kardinálové – a Inter – ne Moratti, ale hráči – mu za ten srdcebol stáli. Potom řekl: trafika. A doktoři mu dali za pravdu, fakt, že celý život spal v noci jen čtyři hodiny, oslabil jeho srdeční svalovinu. Takže teď zůstával v posteli o hodinu déle, přestal se vztekat nad nedělním vydáním sportovních novin, namáhat se, dávat si pár šluků z manželčiny marlborcky. Přestal řešit problémy dřív, než se ukázalo, že nějaké jsou. Andrea si poradí. Maria si poradí. On měl jediný imperativ: dávat sám sobě za pravdu.

„Pojď na tu kontrolu a nech toho.“